

ตัวชี้วัดที่ 3.21 ระดับความสำเร็จของการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายความรู้ด้านสุขภาพ 4 กลุ่มวัย

ระดับ 1 Assessment (มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ตัวชี้วัด)

1.1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด

- ผลผลิต/ผลลัพธ์ระดับ C (Comparisons) การเปรียบเทียบ

ความรู้ด้านสุขภาพ หมายถึง ทักษะด้านปัญญา หรือสังคม ที่จะไปกำหนดแรงจูงใจหรือความสามารถของบุคคลในการเข้าถึง เข้าใจ ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่ได้รับนำไปสู่การประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้น ตัดสินใจเลือกที่จะทำ หรือไม่ทำอะไรที่จะส่งผลต่อสุขภาพ โดยประเทศไทยได้มีการสำรวจความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ในภาพรวมของประเทศ โดยดำเนินการรวมทั้งสิ้น 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ.2562 ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาพเพียงพอ ร้อยละ 55 และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2566 มีความรู้ด้านสุขภาพเพียงพอ ร้อยละ 80.95 นอกจากการสำรวจระดับชาติดังกล่าว ประเทศไทยยังมีการสำรวจความรู้ในรูปแบบ Rapid Survey ผ่านแพลตฟอร์มสุขภาพใจ โดยมีผลการดำเนินงานปี 2568 ที่ร้อยละ 90.05 จากผู้ร่วมประเมิน 706,638 คน โดยมีความรู้ด้านการเข้าถึงข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ร้อยละ 90.45 ความรู้ด้านการเข้าใจข้อมูล ร้อยละ 88.45 ความรู้ด้านการซักถามข้อสงสัย ร้อยละ 92.67 และมีความรู้ด้านการใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจ ร้อยละ 93.64 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานปี 2567 ที่ร้อยละ 94.71 จากผู้ร่วมประเมิน 112,175 คน โดยพบว่าผลการดำเนินงานมีค่าลดลง โดยการสำรวจทั้งสองรูปแบบเป็นการสำรวจในภาพรวม จึงทำให้ยังขาดความเข้าใจในรายกลุ่มวัย เพื่อให้การดำเนินงานด้านส่งเสริมความรู้มีประสิทธิภาพ การศึกษาความรู้ด้านสุขภาพทั้ง 4 กลุ่มวัย ได้แก่ กลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น หญิงวัยเจริญพันธุ์ กลุ่มวัยทำงานและกลุ่มวัยสูงอายุ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและนำผลการสำรวจดังกล่าวจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไป

- ผลผลิต/ผลลัพธ์ระดับ T (Trends) แนวโน้ม

การสำรวจความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยระดับชาติครั้งที่ 1 ในปี 2562 พบว่า สัดส่วนประชากรที่มีความรู้ระดับเพียงพอ ร้อยละ 55 และการสำรวจความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยระดับชาติครั้งที่ 2 ในปี 2566 สัดส่วนประชากรที่มีความรู้ระดับเพียงพอ ร้อยละ 80.95 นอกจากนี้ในการสำรวจแบบ Rapid Survey ผ่านระบบสุขภาพใจพบว่าในปี 2567 สัดส่วนประชากรที่มีความรู้เพียงพออยู่ที่ ร้อยละ 94.41 และในปี 2568 มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.05 ดังนั้นจากการสำรวจระดับชาติและการสำรวจแบบ Rapid Survey ในปี 2562-2567 พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และสำหรับในปี 2568 มีแนวโน้มลดลง

- ผลผลิต/ผลลัพธ์ระดับ Le (Level) ของผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (3 ปีย้อนหลัง)

สำหรับการสำรวจความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยในปี 2566 จะเป็นการสำรวจในรูปแบบการสำรวจระดับชาติ โดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 17,780 คน มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 80.95 โดยเขตสุขภาพที่ 6 เป็นเขตที่มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอมากที่สุดที่ร้อยละ 96.8 และเขตที่มีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ เขต 12 ที่ร้อยละ 59.4 สำหรับผลการดำเนินงานจำแนกตามเขตในปี 2567 มีผลการดำเนินงานดังนี้

เขต 1 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 89.4

เขต 2 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 65.7

เขต 3 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 82.7

เขต 4 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 79.8

เขต 5 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 82.3

เขต 6 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 96.8

เขต 7 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 93.2
เขต 8 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 87.6
เขต 9 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 91.5
เขต 10 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 81.7
เขต 11 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 82.3
เขต 12 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 59.4
เขต 13 มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 61.2

การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทยในปี 2567 จะเป็นการสำรวจในรูปแบบ Rapid Survey ผ่านแพลตฟอร์ม
โซเชียลมีเดียจากผู้เข้าร่วมการสำรวจทั้งหมด 157,739 คน มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 94.41 โดยเขตสุขภาพที่ 7
เป็นเขตที่มีจำนวนผู้ร่วมประเมินมากที่สุดที่ 45,404 คน และเขตสุขภาพที่ 13 เป็นเขตที่มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอมากที่สุด
ที่ร้อยละ 96.67 และเขตที่มีความรอบรู้น้อยที่สุดคือ เขต 1 ที่ร้อยละ 92.16 สำหรับผลการดำเนินงานจำแนกตามเขตในปี 2567
มีผลการดำเนินงานดังนี้

เขต 1 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 5,216 คน มี HL เพียงพอ 4,807 คน คิดเป็นร้อยละ 92.16
เขต 2 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 6,466 คน มี HL เพียงพอ 6,035 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33
เขต 3 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 2,554 คน มี HL เพียงพอ 2,455 คน คิดเป็นร้อยละ 96.12
เขต 4 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 5,571 คน มี HL เพียงพอ 5,186 คน คิดเป็นร้อยละ 93.09
เขต 5 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 11,222 คน มี HL เพียงพอ 10,614 คน คิดเป็นร้อยละ 94.58
เขต 6 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 5,401 คน มี HL เพียงพอ 5,034 คน คิดเป็นร้อยละ 93.20
เขต 7 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 45,404 คน มี HL เพียงพอ 43,200 คน คิดเป็นร้อยละ 95.15
เขต 8 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 23,267 คน มี HL เพียงพอ 21,816 คน คิดเป็นร้อยละ 93.76
เขต 9 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 17,956 คน มี HL เพียงพอ 17,137 คน คิดเป็นร้อยละ 95.44
เขต 10 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 12,114 คน มี HL เพียงพอ 11,389 คน คิดเป็นร้อยละ 94.02
เขต 11 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 16,191 คน มี HL เพียงพอ 15,080 คน คิดเป็นร้อยละ 93.14
เขต 12 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 6,227 คน มี HL เพียงพอ 5,827 คน คิดเป็นร้อยละ 93.58
เขต 13 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 150 คน มี HL เพียงพอ 145 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67

การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทยในปี 2568 จะเป็นการสำรวจในรูปแบบ Rapid Survey ผ่านแพลตฟอร์ม
โซเชียลมีเดียจากผู้เข้าร่วมการสำรวจทั้งหมด 706,465 คน มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอร้อยละ 90.05 โดยเขตสุขภาพที่ 7 เป็น
เขตที่มีจำนวนผู้ร่วมประเมินมากที่สุดที่ 198,889 คน และเขตสุขภาพที่ 4 เป็นเขตที่มีสัดส่วนประชากรที่มี HL เพียงพอมากที่สุดที่
ร้อยละ 92.83 และเขตที่มีความรอบรู้น้อยที่สุดคือ เขต 13 ที่ร้อยละ 87.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าการใช้ข้อมูลเพื่อ
ตัดสินใจเป็นประเด็นที่มีสัดส่วนประชากรที่มีความรอบรู้มากที่สุดที่ร้อยละ 93.64 โดยเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้มากที่สุด คือ เขต 4
ที่ร้อยละ 96.09 และเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้น้อยที่สุด คือ เขต 12 ที่ร้อยละ 92.14 รองลงมาคือการซักถามข้อสงสัยที่ร้อยละ
92.67 โดยเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้มากที่สุด คือ เขต 4 ที่ร้อยละ 94.37 และเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้น้อยที่สุด คือ เขต 13 ที่ร้อย
ละ 85.16 ถัดมาคือ การเข้าถึงข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่ร้อยละ 90.45 โดยเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้มากที่สุด คือ เขต 11 ที่ร้อยละ 92.49
และเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้น้อยที่สุด คือ เขต 1 ที่ร้อยละ 88.76 และการเข้าใจข้อมูลที่ร้อยละ 88.45 โดยเขตที่มีความรอบรู้ด้าน
นี้มากที่สุด คือ เขต 4 ที่ร้อยละ 91.89 และเขตที่มีความรอบรู้ด้านนี้น้อยที่สุด คือ เขต 13 ที่ร้อยละ 82.14 สำหรับผลการดำเนินงาน
จำแนกตามเขตในปี 2568 มีผลการดำเนินงานดังนี้

เขต 1 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 30,952 คน มี HL เพียงพอ 27,426 คน คิดเป็นร้อยละ 88.61
เขต 2 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 31,293 คน มี HL เพียงพอ 28,439 คน คิดเป็นร้อยละ 90.88
เขต 3 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 38,572 คน มี HL เพียงพอ 33,978 คน คิดเป็นร้อยละ 88.09
เขต 4 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 46,600 คน มี HL เพียงพอ 43,259 คน คิดเป็นร้อยละ 92.83
เขต 5 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 49,249 คน มี HL เพียงพอ 45,350 คน คิดเป็นร้อยละ 92.08
เขต 6 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 31,613 คน มี HL เพียงพอ 29,018 คน คิดเป็นร้อยละ 91.79
เขต 7 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 198,889 คน มี HL เพียงพอ 177,956 คน คิดเป็นร้อยละ 89.48
เขต 8 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 64,692 คน มี HL เพียงพอ 59,015 คน คิดเป็นร้อยละ 91.22
เขต 9 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 57,034 คน มี HL เพียงพอ 50,330 คน คิดเป็นร้อยละ 88.25
เขต 10 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 79,366 คน มี HL เพียงพอ 70,431 คน คิดเป็นร้อยละ 88.74
เขต 11 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 40,791 คน มี HL เพียงพอ 37,807 คน คิดเป็นร้อยละ 92.68
เขต 12 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 35,465 คน มี HL เพียงพอ 31,497 คน คิดเป็นร้อยละ 88.81
เขต 13 จำนวนผู้ร่วมประเมิน 2,122 คน มี HL เพียงพอ 1,847 คน คิดเป็นร้อยละ 87.04